

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 120 Lei. Negyed évre — — — 30 Lei.
Fél évre — — — 60 „ Egyes szám ára — — — 2-50 „

Nyilttér soronként 10 Lei.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A telepesek ügye.

Az agrártörvény 1. fejezete szerint a kisajátítás célja a falusi parasztbirtokok szaporítása.

A telepesek birtoka falusi parasztbirtok és mégis 1—2 hold kivételével kisajátították, és e kisajátítást Románia minden fóruma helybenhagyta.

E kiáltó törvénytelenég ellen nem volt más út, mint a Népszövetséghez fordulni.

Oda fordultak.

Az eredmény: Elméleti igazság, anyagi tönkretétel.

A Népszövetség megállapította a kisajátítások jogtalanságát. Ebből a világ minden joga szerint az következik, hogy a kisajátító teljes kártalanítással tartozik, még pedig, ha meg van az elvett vagyon, ennek visszaadásával és az elmaradt haszon megtérítésével.

Jelen esetben az ingatlanok megvannak.

És a bölcs Népszövetség az elvett tán 24 ezer hold földért a telepesek részére megállapított 700.000 arany leut, amiből 1 holdra úgy 25 arany leu esik, vagyis átlag 1 holdnak 1 évi békebeli szűk haszonbére.

Ebből világosan látszik, hogy a Népszövetség barátság-alapon ítelt és ítéletének jogi értéke egyenlő a nullával.

Minthogy pedig zavartalanul foly tovább most is a kisebbségek és főképen a magyarok további levetkőztetése, amint itt helyben is láthatjuk a Kún-kollegium esetéből; kétségtelen, hogy a Népszövetségnél már előzetesen el vannak intézve a kisebbségek s így további sérelmeink orvoslása is hasonló lesz.

Tehát nyugodtan letehetünk a reményről, hogy az ugynevezett törvényes birói fórumoknál sérelmeinkre valaha is orvoslást nyerhessünk. Ilyen formán keresnünk kell oly utat, amelyen haladva jogainkat megvédhetjük, mert mi magyarok — és bizonyosan a többi kisebbségek is — sohasem mondunk le természeti és jogi jogainkról s nem fogunk belenyugodni, hogy minket az idők végtelenségéig rabszolgákként kezeljenek, a kik csak arra valók, hogy dolgozzanak, izzadjanak, építsenek, adózzanak és azután munkájuk eredményét a többség egyszerűen elvegye, amint szüksége van reá. S. A.

Felhívás.

A Magyar Párt hunyadmegyei tagozata f. év szeptember hó 20-án, vasárnap délután fél 2 órakor Déván, a Fehér-Kereszt szálloda nagytermében, a vármegye összes tagozatainak és az „Országos Magyar Párt“ kiküldöttjének részvételével, ujjászervező tisztújító gyűlést tart, hogy a régi vezetőség beszámolóval a multtal, helyét a vármegye magyarsága bizalmasainak átadja.

Évek óta az első alkalom arra, hogy felhalmozott ügyeinket megtárgyalhassuk. Felkérjük ezért párthiveinket, hogy e gyűlésen, amely egyuttal hivatva van arra is, hogy a

vármegyei pártszervezetünket a legdemokratikusabb alapokra fektesse, minél számosabban jelenjenek meg.

Déva, 1925. évi szeptember hó 15-én.

Dr. Meskó Miklós,
titkár.

Cs. Lázár László,
elnök.

A kisiparosság kölcsönügye.

Csak románoknak akartak kölcsönt adni, azoknak is csak úgy, ha lépnek a liberális pártba.

A „Déva és Vidéke“ írja: A romániai kisiparosok közül a dévai kisiparosok sem kivételek s így nekik is meg kell küzdeniök az a válsággal, ami most a kisiparosság felett elvonul. A kisiparosságnak ugyanis nincsen tőkéje s így munkáját sem tudja kellőleg kihasználni, illetve értékesíteni.

Éppen ezért kétszeres várakozással és érdeklődéssel tekintett a hunyadmegyei kisiparosság azok elé a tárgyalások elé, amelyeket Panaitescu szenátor folytatott a dévai iparosság vezetőjével a kisiparosság kölcsön ügyében. Arról volt szó ugyanis, hogy Hunyadmegye iparossága egymillió leu kölcsönt kapna 110 napi időtartamra 9 százalék kamatra.

A tárgyalások azonban váratlanul megakadtak, mert Panaitescu szenátor — akit különben tisztelünk és becsülünk, hiszen városunk és annak iparossága érdekében eddig is már sokat tett — olyan feltételeket állított fel, amelyeket a dévai ipartestület elnöke nem fogadhatott el. E három feltétel közül az egyik az volt, hogy a kisiparos román legyen, a másik, hogy törvénytörőleg bejegyzett legyen, a harmadik pedig, hogy lépjen be a liberális pártba.

Nem szólva arról, hogy már az első feltétel is sérelmes, hiszen az iparosságot megosztja, mert a kisebbségi iparost nem tekinti annyinak, mint a román iparost és nem szólva arról, hogy törvénytörőleg nálunk a kisiparosok nincsenek bejegyezve, a harmadik feltétel annyira lehetetlen és megvalósíthatatlan, hogy az elől Chinda Miklós, a dévai ipartestület érdemes elnöke, kénytelen volt kitérni.

Az, hogy valaki csak akkor kaphat kölcsönt, ha beiratkozik a liberális pártba, olyan szabadság megsértés, amelyent az iparosság nem bírhat el s inkább 30 és 32 százalék kamatot fizet. Így, ilyen módon szerezni a kormányzó pártnak párttagokat, igazán nem ildomos, sem nem szükséges dolog.

A kölcsön ügye tehát, ezek miatt, egyelőre kutba esett, de reméljük, eljön az az idő, amikor minden nyilatkozat aláírás nélkül fognak kölcsönt nyújtani és nemcsak a románoknak, hanem a romániai kisiparosoknak.

Regisztráljunk...

Fájdalmas szomorúsággal regisztrálunk.

Évek óta egyebet sem teszünk, csak regisztrálunk, kisebbségi béketűrésünk emberfeletti léleknagyságával a szomorú tényeket.

Ismét egy dátum... Egy újabb memento... Egy faktum, melynek nyomában sok-sok keserűség és nagyon sok fájdalom fakad.

Nincs már kollegiumunk! Kevesebb egy bátyával a magyar kultúra erősen szorongatott várán...

Hiába, ilyen a kisebbségi sors!

Négy évszázad szorgalmas, áldozatos munkáját egy bizottsági határozat egyszerűen eltörli, megsemmisíti, mintha sohasem is lett volna...

Consummatum est!... Regisztráljunk!

Az a bizottság, mely a kollegiumot „elrekvirálta“, vagy ha úgy tetszik: „haszonbérbe vette“, vándorbotot nyomott a kollegium tanárainak a kezébe.

Hja! Van kisebbségi kultúra is!

Az ilyen „kulturpolitika“ nyomán már meg is kezdődött a vándorlás.

Regisztráljunk!

Vasárnap tartotta bucsuprédikációját Székely János kollegiumi vallástanár, aki rövidesen Kolozsvárra költözik...

De minek rekrimináljunk? Hiszen minden írásnál jobban, beszédesebben szóltak azok a könnyek, melyek odalopózkodtak mindazok szemébe, akik a vasárnapi istentiszteleten jelen voltak.

Este a Transsylvaniaiában a ref. dalárda és nőegylet tagjai, azok hozzátartozói összegyűltek, hogy még egyszer együtt lehessenek Székely Jánossal. Ezen a bucsuestén jelen volt mindenki, akinek csak eljutott a fülébe a bucsuest hire, mert hiszen ki ne szerette volna Székely Jánost.

Összedobbantak még egyszer a szivek, egybefolytak a közös forrásból származó könnyek.

A dalárda néhány dalt énekelt el távozó tagja tiszteletére. Utána Bodor János ref. lelkes atyai és igaz baráti szívből fakadó szavakkal bucsuztatta el „mindannyiunk Székely Jánosát“. „Csárda lett a templomból“ — mondotta — mert nem engedték meg, hogy a kollegium egyik helyiségében tartsuk meg a mai családias jellegű bucsuztatót, pedig ott sem mondtunk volna egyebet, mint amit itt mondtunk.

Azután a dalárda és a ref. nőegylet nevében bucsuztatta el Székely Jánost. Ezek az egyetek egyik legnagyobb támaszukat vesztik el a távozóban.

Csűrös Pál igazgató a tanárkollégák nevében bucsuztatta el Székely Jánost, ugyszintén Nagy Ödön tanárt is, aki már el is távozott Nagyenyedre.

Ezekután Székely János, majd Nagy Ödön mondtak köszönetet azért a megható szeretetért, mely őket szászvárosi tartózkodásuk alatt állandóan körülvette. „Legdrágább emlékeim közé teszem el — s ez többet ér nekem minden kincsnél, gyémántnál, — a Szászvárosban töltött 10 év emlékét“ — mondta könnyekig meghatódva Székely János.

Szász Sándor ny. városi tanácsos a barátok nevében bucsuzott a távozótól költői lendületű, emelkedett stílusú beszédben.

Gergely Ferenc ref. II. lelkész a lelkész-társaság tiszteletére három dalt énekelt el.

Csűrös Pálné urasszony a ref. nők nevében bucsuztatta el Székely Jánost s egy gyönyörű kazettát nyújtott át megható szavak kíséretében.

Végül Benkő Lajos mondott hatásos képekben gazdag bucsuztatót. „Elmennek, ki-dőlnek a mi fáklyavivőink — mondotta — s mi sötét éjszakában, göröngyös utakon kell botorkáljunk tovább, mert magyarok vagyunk”.

A családi jellegű bucsuest a záróráig tartott. Minden bucsupohárba a történetek keserű örömcseppjei vegyültek.

Fájó szívvel, keserű lélekkel mondunk mi is Isten hozzádot a távozóknak. Vigyék magukkal minden szeretetünket, meleg baráti érzésünket.

Regisztrálunk!

F. gy.

Kedves San-Toy,

baj van kérem,
No, de ne ijedjen meg,
Több veszett a „bakk” asztalnál —
Hogy a kakas rugja meg.
Egyszer bus, komoly az ember,
Máskor meg vig és heves,
Attól függ hogy a háromra
Hatos jön-e vagy hetes,
Ejnye, ejnye lám mindig csak
Ez motoszkál eszembe,
Pedig isten bizony sokszor
A nagy „flótát” veszem be
S mégis, hogy az ördög rugja,
Bár miként is fogadom,
Rá visz ronda szenvedélyem
S vágva leszek mint barom.
Mondhatom, hogy undorító
Ez a lokális szokás
Mely szerint hogyha van pénzed
Rögvést ott van a nyomás
Vagy ha pedig nem úgy táncolsz
Amiként ők füttyülnek,
Hát képesek, az éhesek
És a fejedre ülnek.
Legszebb amikor a „Pali”
A tisztelt barát „leég”,
Körütekint és szomorun
Nyelegeti a keféit.
Nincs barátja, ismerőse
Mintha lenne idegen,
Akitől most, hogy socher lett
Elfordulnak hidegen.
Bezzeg másképp áll a dolog
Ha véletlen treffben van,
Simulnak és hizelegnek
Örvendezve, boldogan.
Nem is nagyon mérlegelnek
Nézegetnek, hogy ki vagy,
Fő, hogy a pénzedből minél
Nagyobb összeget leadj,
Minél több leut leadj.

Vékony Náci.

Teljes autonómiát kérnek a városoknak Polgármesterek kongresszusa Kisenevben.

Az „Ellenzék” írja: Kisenevből jelentik, hogy ott tegnap megnyílt a romániai városok polgármestereinek kongresszusa, amelyen Erdélyből is sokan vettek részt. Costescu bukaresti polgármester elnöki beszéde után Bival kisenevi polgármester Kisenev város nevében üdvözölte a kongresszust. Az érdemleges tárgyalások folyamán a felszólalók egybehangozóan kifogásolták azt, hogy a városi adók az állampénztárba folynak be és így a városok fejlesztésére nem marad megfelelő pénz. A felszólalók ezért kivétel nélkül a városok tel-

jes autonómiáját követelték. A belügyminiszter képviselője elvben csatlakozott a polgármesterek óhajához, mely a városokat mentesítene a politika alól. Costescu polgármester különösen kifogásolta a jelenlegi helyzetben azt, hogy ha egy város képviselője véletlenül nem kormánypárti ember, akkor a város a kormánynál semmit sem tud keresztülvinni. Teljes autonómiát kíván ezért ugy adminisztratív, mint pénzügyi tekintetben a városok részére. Ezután egy határozati javaslatot terjeszt be, amely szerint a kongresszus kívánja, hogy a kormány az indirekt adókból juttasson harminc százalékot a városnak és engedje át a városi adókat teljesen a városok pénztárának, hogy így a városok fejlesztésére nagyobb gondot lehessen fordítani. A kongresszus a határozati javaslatot elfogadta. Az ülés folytatását azután hétfőre halasztották.

Azt hisszük, hogy a kisenevi polgármester felszólalását mi szászvárosiak is teljesen magunkévá tesszük, mert úgy a városi vezetőség, mint a polgárság érzi és tudja, hogy városfejlesztés teljes autonómia nélkül lehetetlen.

NAPI HIREK.

— **Kitüntetett méhészek.** A Kolozsvárt megtartott méhészeti kiállításon vármegyénk-ből két méhész nyert kitüntetést: Győri Ernő és Vagzsina Imre kudzsiri lakosok, akik bronz érmet kaptak.

— **Házasság.** Tegledi Ernő a dévai állam-építészeti hivatal műszaki rajzolója f. hó 5-én tartotta esküvőjét Frank Friederika urleánnyal Szászvárosban.

— **A nemzeti párt dévai gyűlése** impozáns keretekben folyt le f. hó 13-án. A megye minden részéből szép számban jelentek meg a párt tagjai és hívei. — A gyűlést dr. Vlad Aurél elnök, volt miniszter nyitotta meg. Mondanunk sem kell, hogy az ott elhangzott beszédek mindegyike a ma uralmon lévő liberális kormányzat törvénytelenégeit feszegette. Egy tiltakozás volt ez a gyűlés a mai kormány ellen, kívánva annak tovatűnését. Beszédeket mondtak dr. Vlad Aurél elnökön kívül Pop C. Stefan, dr. Vaida, dr. Maniu Juliu, s ezenkívül Dobrogea, Muntenia és Bukovina küldöttjei: Bredicianu, Joanitescu. A gyűlés a kisebbségek érdeklődését is kiváltotta. A magyar pártnak is számos tagja jelent meg a gyűlésen, hogy a román nemzeti párt sirámain keresztül meghallgassa a saját sérelmét, panaszát, „jaj”-ját.

— **A jövő társadalmá** címmel Aradi Viktor szerkesztésében igen nivós társadalomtudományi és szociálpolitikai szemle indult meg Kolozsváron, mely külső formájában izlést, precíz nyomdai munkát, jó papírost s tartalmilag pedig mélyen szántó gondolatokat és tudományos felkészültséget nyújt a magyar olvasóközönségnek.

— **A róm. kath. polgári iskola.** A helybeli róm. kath. polgári iskolában a tanítás f. hó 26-án kezdődik. A tanítás a miniszterileg jóváhagyott tanterv szerint történik. Megnyílik az iskola leánytagozata is. Leányok tanítása délutánonként lesz. — Megütközéssel hallottuk egyes szülőktől, hogy itt-ott kapott információk szerint az iskolának nincs meg a nyilvánossági joga. Ezen híresztelés alaptalansága felől az igazgatóság megnyugtatta a szülőket és ez uton is közli, hogy a polg. iskola nyilvánossági joga meg van és az iskolafentartó püspöki hatóság 3804—925. számú rendelete értelmében az iskola zavartalanul fogja működését folytatni. Az iskola létét és

fennmaradását érintő minden ezzel ellenkező, akár tendenciózus, akár kétségeskedő híresztelést ezek szerint az igazgatóság alaptalannak nyilvánít.

— **20-án (vasárnap) lesz Déván** a Magyar Párt gyűlése és a Jókai ünnepély. Felhívjuk magyar testvéreinket, hogy azokon mentül nagyobb számban részt vegyen.

— **Csendélet a szén hazájában.** A Zsil-völgyében — amint a napilapok is jelezték — nagyarányu szénpanamát fedeztek fel. Több év óta tapasztalták, hogy időközönként egyes szállítmányok nem jutnak el rendeltetési helyükre, ezeket a hiányokat azonban jóhiszeműen mindig másokkal pótolták, tudniillik azt hitték, hogy tévedésből máshova lettek irányítva. Egy idő óta azonban gyanus volt a sok tévedés és az illetékes hatóságok titokban, de annál erélyesebben és buzgóbban fogtak hozzá a különös és feltűnő szénszállítmány-eltűnések okának kiderítéséhez. — A vizsgálat megállapítása szerint a szénszállítmányok elsikkasztásáért az egyik szénvizsgálót terheli a felelősség, aki a közüzem részére szállított szenes vagonoknak a jelzőcéduláit átcsereelve, a szenet magánosoknak adta el s a pénzt felvéve, elsikkasztotta. Eddig circa huszonnyolc vagon szén eltűnését állapították meg, de illetékes közegek véleménye szerint valószínűleg több száz vagon szén ilyen módon való eltűnéséről van szó s így széleskörű nyomozást vezettek be. Valószínű, hogy ez ügyben mások is belevannak keverve, hiszen nem tételezhető fel, hogy csupán egy embernek módjában volt ilyen nagy visszaélést követni el. Egy vagon szén nem egy tü, amely oly könnyen eltűnhetik. A nyomozás folyik.

— **A Hamródi-féle balett-est,** amely f. hó 18-án a Centrálban tartatott volna meg, közbejött akadályok miatt bizonytalan időre elmaradt.

— **Nagy lopás Déván a Fehér-Keresztben.** Folyó hó 10-én a Fehér-Keresztben nagy lopásoknak jöttek a nyomára. A bérlőnek már régebben feltűnt, hogy ezüstneműjéből és evőeszközeiből már több hete több és több hiányzik. A hiánynak nem tudtak a nyomára jönni és mindig ujjakkal pótolták. Folyó hó 10-én végre az egyik alkalmazott tetten érte Hirspech Francz hetest, amint éppen 6 pár evőeszközt akart eltüntetni. Azonnal föl vitték a rendőrségre, ahol vallatóra fogták. Hogy ki volt az orgazda, az csak a további nyomozás során lesz megállapítható, de annak valószínűleg szenzációs eredménye lesz.

— **Tűz.** F. hó 16-án éjjel a perkászi uton fekvő Schul-féle tanyán nagyobb szalmamennyiség tüzet fogott s leégett. A kár több ezer leu. A tűz oka ismeretlen.

— **Egészségügyi statisztika.** A dévai egészségügyi hivatal értesítése szerint megyénkben az elmúlt hónapban a következő fertőző megbetegedések fordultak elő: Kanyaró: Vulkán 5, Lupény 7 és Aninósza 3 eset. Hastífusz: Lupény 2 eset, egyik halálos, Govasdia 1 eset. Szamárhurut: Vulkán 7 és Gyalár 23 eset. Megyénk egészségügyi helyzete tehát változatlanul kedvezőnek mondható.

— **Uj zenészek Szászvárosban.** A Sükösd Miklós bérletében lévő Transsylvania szálloda éttermében Muntean cigányprimás fiatal, de jó erőkből álló zenekara van szerződötve, a mely minden este ott hangversenyezik. A fegyelmzett zenekarnak sok hallgatója van.

— **Találós kérdés?** Mikor az enyém a tied, mikor nem a tied, övé, az enyém s mikor a tied, az övé?

— **Megrendelte-e már Ön a „Szászváros és Vidéké“-t?** Ha nem, siessen ezt megtenni, mert ez a lap mindnyájunk érdekét, a közérdeket ezentul is csak úgy tudja szolgálni, ha ebben az előfizetők tábora támogatja. — Polgárok! Jogos panaszaitokkal forduljatok a „Szászváros és Vidéké“-hez!

— **Panasz.** „Figyelő“ aláírással helyből egy hosszú panaszos levelet kaptunk lekötés végett. A levélíró első óhaja, hogy a Sétakertben este sétálók személyi biztonsága megvédése céljából egy rendőrposzt rendeltesék ki. Tekintettel az ős közzeledésére ez már nem aktuális. Azután a patak által elmosott vasúthoz vezető ut javítását sürgeti, továbbá az ebzárlat dacára is póráz és szájkosár nélküli kutyák szabadon való korzójására hívja fel az illetékesek fegyelmét. Kifogásolja, hogy a pöcegödrök takarítását néha már este fél kilenckor megkezdik az eléggé forgalmas utcákban is s azt is, hogy ama bizonyos hordó tartalma vastag sávval jelzi az utat, melyen végig vonult. A név nélküli panaszokat kivételesen közöltük, mert meggyőződünk jogos voltukról.

— **Az egészségügyi miniszterium intézkedése a borhamisítás meggátolására.** Az egészségügyi miniszterium rendeletet intézett a városi és megyei főorvosi hivatalokhoz, hogy a szüret alkalmával szigorú ellenőrzést gyakoroljanak a bortermelők és kereskedők felett. A rendelet felhívja az ellenőrző közegek figyelmét arra, hogy egyesek a borokba szalicilt és egyéb idegen anyagokat kevernek, ami az élelmiszerek hamisításának ellenőrzésül szóló törvény szerint tilos. Az így meghamisított borokat el kell kobozni, amellet a hamisítókat szigorúan megbüntetni.

— **Döntöttek a telepések ügyében.** A genfi Népszövetség tanácsa az elmúlt szombaton foglalkozott a romániai magyar telepések ügyével. A kérdés előadója Mello Franco, Brazília népszövetségi megbízottja volt. A vitában először Titulescu román megbízott szólalt fel, aki bejelentette, hogy Románia ragaszkodik az agrártörvény tizedik szakaszának érintetlen fentartásához. Mégis, hogy nagylelkűségének tanubizonyosságát adja, hajlandó a telepéseket hétszáz ezer aranyfrankkal kártalanítani. Ezután az előadó tette meg jelentését, ismertette a telepések ügyét, amely szerint 2285 telepés 42.101 holdjából 24 ezer holdat sajátítottak ki. Előadja a román kormány álláspontját, hogy hajlandó 700.000 aranyfrankot kártalanítás címén kifizetni. A román álláspont vázolója után az előadó kijelentette, hogy ő maga és két kiküldött kollegája a kérdés alapos megvizsgálása után komoly kételyeket támaszt a román agrártörvény azon bizonyos tizedik cikkelyének érvényességét illetően. Mindazon által a román kormány által felajánlott 700.000 aranyfrank kártalanítást a Népszövetség tanácsának elfogadásra ajánlja, amely egyhangulag meg is történi. Azt, hogy ez a kártalanítási összeg a 24 ezer hold föld jelenlegi értékével szemben mily csekély, felesleges hangsúlyozni.

— **A közönség figyelmébe.** Hogy a külföldről érkezett csomagok a vámirodában azonnal elvámolhatóak legyenek, felhivatnak az összes kereskedők és magánszemélyek, akik idegenből bármiféle anyagot vagy tárgyat rendelnek, hogy a szállítólevelekhez egy számlát vagy egy nyilatkozatot csatoljanak a csomagokban levő tárgyakról, még akkor is, ha a címzettnek külön is küldtek egy számlát vagy deklarációt. E formások mellőzése sok levelezés merülne fel a vámhivatal és a címzett között, aminek természetes következménye a késedelmes kézbesítés.

ERZSÉBET MOZI a „TRANSSYLVANIA“-ban.

Ma vasárnap, szept. hó 20-án
délután 4³⁰ és este 8³⁰ órakor

Szenzáció! A legbájosabb film:

ÖRÖK TŰZ

Szerelmi dráma 8 felvonásban, az előkelő társaság köréből. — Főszereplők:

**Norma Talmadge
Conway Tearle.**

Ezenkívül:

Az utolsó lovag.

Vigjáték.

VIDÉKI

Előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat beküldeni, előfizetéseiket postafordultával megújítani sziveskedjenek, mert ellenesetben — legnagyobb sajnálatunkra bár — kénytelenek leszünk lapunk további küldését jelen számmal beszüntetni.

Kiváló tisztelettel:

A kiadóhivatal.

— **A kenyér- és péksütemények olcsóbbá tétele.** Az „Ellenzék“ írja: Köztudomásu, hogy az idén sokkal jobb gabona-termésünk van, mint a múlt évben volt. A gabonaárak ennek megfelelően alaposan leszálltak, ezzel szemben a péksütemények árai maradtak a tavalyiak. Nagyvárad város tanácsa már kiterjesztette erre is figyelmét és kötelezte a pékeket, hogy négy dekás péksüteményeket egy leu 50 baniért áruljanak.

— **Inspekciót e héten** (szeptember 21. reggel 6 órától szeptember 28. reggel 6 óráig) a Főtéren levő Graffius-féle gyógyszerár tart. Éjjeli csengő működik.

— **Polgárok!** Ha láttok a járdán biciklizőt, jegyezzétek fel a számát, gondoskodjatok tanuról s jelentsétek fel a rendőrségen. Elvégre az még sem járja, hogy a járókelők s főleg apró gyermekek testi épségét állandóan veszélyeztessék ezek a „merész“ kerékpárosok.

— **A dévai Kereskedelmi Tanács választmányi ülése.** A dévai Kereskedelmi Tanács f. hó 10-iki választmányi ülésén a választmányba beválasztotta Popa Petru, Hencsilla Nicolae és Oprea Mircea tagokat. E tagokkal most már a Kereskedelmi Tanács választmányának 6 román tagja van, mivel Albescu Virgil, Ardelean Dionisie és Cicei Romolus a választmányának már eddig is tagjai

voltak. A Tanács legközelebbi, hétfői választmányi ülésén új elnököt fog választani, akinek közreműködésével fogják a választmány többi tagjait beválasztani, hogy a béke a román és a kisebbségi kereskedők között teljes legyen.

— **Ismételten kérjük a helybeli állami rendőrséget,** hogy büntetés terhe mellett kötelezze a várost, hogy a legforgalmasabb utcánk járdáiról, illetve az ezeket keresztező árkokról hiányzó fedeleket pótolja, mert már nagyon sokan — különösen az éjjeli vonatoktól gyalog jövő utasok — botlottak el ezen árkokon. 7 éve könyörögjük ezt a „csekélységet“ s ma sincs teljesítve. A város ezen „kötelesség“-nek teljesítésére is plenáris minisztertanácsi határozat vár?! Ily bagatell dolgokhoz is nehéz szülések árán kell hozzájutnia az adózó polgároknak?! Miért?

— **Mulatságok és előadások engedélyezése.** Az „Ellenzék“ írja: A nagyvárad rendőrprefekturára 68057—25 szám alatt rendelet érkezett a belügyminiszteriumtól, amely eltörli a mulatságok és előadások engedélyezésére Erdélyben érvényben levő 1901. évi rendelet hatályát. A rendelet szerint a jövőben a jótékonycélú mulatságok megtartására a polgármestertől, egyébként pedig a rendőrségtől kell engedélyt kérni.

— **Kérdés.** A sok esőzés folytán az országuton támadt „sár-habarcs“-ot levakartavalaki? Ki gondolja ezt az utrész, hogy ez nem történt meg?

KÖZGAZDASÁG.

Vármegyénk közgazdasági élete és a biztosítás terjedése.

Nagy kiterjedésű vármegyénk az újabb időkben is fontos tényezője az ország közgazdasági életének. Nincs gazdagabb megyéje az országnak, mint a mienk, hiszen itt szén, arany, ezüst, erdők, forrásvizek, vizierők ép úgy mint a gyümölcs és gabonafélék bőven vannak s állanak a közgazdasági élet élénk vérkeringésének szolgálatában. A földmivelés, az ipar és kereskedelem mellett az állattenyésztés is szintén egyik főfoglalkozása megyénk lakosságának s így érthető, hogy az az érdeklődés, amely az olyan biztosító intézetek iránt fokozottabban mutatkoznak, amelyek az állatbiztosítást is bevezették, nálunk is megvan. A biztosító intézetek ma már vármegyénk közgazdasági életébe bele vannak kapcsolva s elmondhatjuk, hogy messze kiható tért és befolyást nyertek.

Mindenik biztosító intézet jó, hiszen mindenik a viszontbiztosítás révén az esetleges nagy veszteségek ellen már jó előre védekezni tud. Azt, hogy a biztosítási intézmény mennyire üdvös, mennyire hasznos és mennyire szükséges ma már nemcsak azok tudják megmondani, akik mint élet, tűz, jég, betöréslopás, baleset, állatelhullás ellen biztosítottak már s élvezték az előnyeiket s megkapták a biztosított összegeket, hanem mindenki, aki józanul és gazdaságosan gondolkodik. A gazdasági élet minden terén is mindenkit — kicsit, nagyot — érhet baleset, kár, vész s ez ellen a biztosító intézetek védenek meg.

Vármegyénkben újabban mind szélesebb és szélesebb rétegekben ver gyökeret a biztosítás szükségessége. Örvedetes jelenség, hiszen ez a gazdasági élet zavartalanságát biztosítja. Megyénkben újabban Szászvárosban a „Belgo-Romana“ jóhírnevű biztosító intézet létesített főügynökséget. Ez a főügynökség — amint hirdetéseink között is olvasható volt — a Főtéren a régi Schul-féle házban nyitott irodát, ahol naponként állandóan a

közönség rendelkezésére áll. Városunkban ez az első biztosítási főügynökség s így érthető, hogy a „Belgo-Romana“, amely 12 millió alaptőkével, 6000.000000 frank fedezeti alappal rendelkezik, tért hódított itt. Különösen az állatbiztosítás terén ért el sikereket s rövid idő alatt számos állattartó gazda kereste fel a főügynökséget, melynek vezetője Fekete Jenő.

A „Belgo-Romana“ az élet, tűz, jég, betörésselopás stb. stb. biztosításon kívül egy új típusú biztosítást is köt. Ugyanis bárki korára való tekintet nélkül, orvosi vizsga nélkül biztosíthatja magát 100000 leura, melynek alapján elhalálozáskor a kötvénytulajdonos kikapja az összeget. Érdekes, hogy a biztosítási díj egyszersmindenkorra 572 leu. Egyéb külön díj nincs, csupán, ha a csoportból elhal valaki, az értesítés vétele után kell 100 leut befizetni. A biztosítási kötvényekre olcsó kölcsönöket is folyósít az intézet.

Mi, szászvárosiak örömmel üdvözljük a „Belgo-Romana“ itteni letelepedését, hiszen az itt felállított főügynökség nemcsak az üdvös és közgazdászok által is elismert biztosítási intézmény, hanem a lakosság érdekeit is szolgálja s alkalmat nyújt és kínál arra, hogy gazdaságilag is védekezhessünk károsodások, balesetek s elhalálozások, elemi károk folytán érhető csapások ellen. Sy.

Közgyűlés.

A „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ — lapunk kiadóhivatala, — f. hó 20-án (elegendő tag meg nem jelenése esetén 27-én) tartja évi rendes közgyűlését. Az évi mérleget s a közgyűlés lefolyását jövő számunkban fogjuk ismertetni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Névtelen levelekre nem válaszolunk, kéziratokat vissza nem adunk.

M. J. Déva. Szükszavu információi alapján nem irhatunk semmit s így kénytelenek leszünk kiszállani a helyszínére. Persze a megtekintésre adandó engedélynél Önt vesszük igénybe.

L. T. Algyógy. A székelyek fővárosából küldött lapját hálással köszönjük. Sajnáljuk, hogy nem lehetünk jelen a magyar dalosok ünnepélyén, de azért lelkileg ott voltunk mi is. Üdv.

Kíváncsi. Ne busuljon, mert a kérdezett — amint újabb értesültünk — bucsút mondott a pedagógiának s legközelebb már mint „bankfiu“ fogja jelét adni sokoldalúságának. A pedagógia abroncsai itt aztán nem korlátozzák abban, hogy „jóképűségének“ előnyeit zavartalanul élvezze. A „tekintély“ védő „profit ritterek“ most bezzeg hallgatnak, mint ahogy hallgattak akkor, amikor a „vizsgálók“ itt jártak.

Remete. Jövő számunkban leközzöljük. A kértett könyv nincs meg a könyvtárban.

Ődön bácsi, Vulkan. Ott leszünk. Addig is üdv!

Faj-alma nagyobb mennyiségben is, a vevő szedésével — olcsón eladó Barcsi Jánosnál, Berényi-u. 41 1—2

A „Transsylvania“

szálloda éttermében minden este a **Muntean testvérek** hirneves zenekara **HANGVERSENYEZ.**

Zeneoktatás. Szeptember 15-étől kezdve zeneórákat adok a leipzig konzervatórium metódjai szerint és pedig: hegedű, zongora. Elmélet: összhangtan, ellenpont, hangszerzés-tan, partitúrajáték és direkción. Jelentkezni lehet nálam bármikor.

44 1—2

Schelker Reinhold.

Kerestetik egy gazdasszony, aki az összes háziteendőket végzi — egy egyedül lévő urhoz — itt helyben. P. BELEI. 45 1—3

Új menetrend június 1-étől.

Szászvárosra érkező vonatok:

Tövis felől: 263. sz. személy éjjel	1:01 óra
” ” 201. „ gyors	2:00 ”
” ” 259. „ személy d. e.	9:57 ”
” ” 261. „ személy d. u.	17:20 ”
Alkenyéről Dévág iskola- illetve munkásvonat reggel	6:05 ”
Arad felől: 264. sz. személy éjjel	3:20 ”
” ” 202. „ gyors	4:19 ”
” ” 260. „ személy d. e.	11:29 ”
” ” 262. „ személy d. u.	18:22 ”

Orient expressek itt nem állnak meg! Az utazó közönség tájékoztatására közöljük, hogy a helybeli „Mercur“ autóforgalmi vállalat sötétzöld autobusa minden vonat-hoz a „Central“ előtti állomáshelyről az egyes vonatok érkezése előtt 25 perccel indul. — Vidékre is bérelhető.

Eladó ház. Szászvároson a Varga-utca 31. sz. alatti ház szabad kézből eladó. Értekezhetni Varga-utca 4. sz. alatt Zerbes Frigyesnél. 34 3—3

Ábrahám Manónál

Főtér 13. sz. alatt kitűnő minőségű lisztet, úgy vizimalmit, mint gőzmalmit, valamint tengerit, tengeri-lisztet, korpát; a legelőnyösebben vásárolhat. 3 11—

Szöllősy üveg- és porcellán kereskedése Szászváros.

Alapított 1812-ben.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, u. m.: Táblaüvegek, disztárgyak, világítási cikkek, villanykörték, üvegezések, képkere-
tezesek stb. Jutányos árak! 225 18—

Nincs a megyében napilap,

s így a megyei vonatkozású eseményeket, személyi és egyéb híreket, rendeleteket s üzleti vonatkozású hirdetéseket

csak a megyében megjelenő ujságokból olvashatja.

Rendelje meg a 13 év óta fennálló s a megye minden részébe járó

„Szászváros és Vidéke“-t

Előfizetési ára: egész évre 120, félévre 60, negyed évre 30 leu. Hirdetési olcsók!

Löwy Sándor versenyáruháza Petroșeni.

A közelgő iskolabeiratások alkalmával ajánlom dúsan felszerelt raktáramat különösen a következő cikkekben:

Kész fiuruhák, valamint mérték szerint is,
” ” felöltők, ” ” ” ”
” ” és leánykabátok, ” ” ” ”
Fiu és leányfehérneműek, valamint mindenféle ágynemű, ami iskolai internátusokban szükséges, azonnal készülnek.
Kérem nagyérdemű vevőimet, hogy mielőtt szükségleteiket beszereznék, üzletemet felkeresni és **szolid áraitól** meggyőződést szerezni sziveskedjenek.

Óriási raktár kész férfiruhákban!
Saját uriszabóság.

Kiváló tisztelettel:

127 38—

Löwy Sándor Versenyáruháza Petroșeny.